

Bản tin tuần: Thực trạng và giải pháp khắc phục tình trạng thiếu điện, tăng giá

Phần 1: Thực trạng thiếu điện, tăng giá giai đoạn hè 2023

Tình trạng thiếu điện xảy ra do cả nguyên nhân khách quan và chủ quan. Bộ Công thương cho biết, tình hình nắng nóng gay gắt và tác động của hiện tượng El Nino diễn ra tại nhiều địa phương trên cả nước đã làm tăng nhu cầu điện sinh hoạt của nhân dân, kết hợp với tình trạng nước về các hồ thủy điện rất thấp đã gây ảnh hưởng rất lớn đến việc cung ứng điện trong mùa khô năm 2023. Hệ thống điện miền Bắc đối mặt với nguy cơ thiếu công suất tại hầu hết các giờ trong ngày. EVN đã phải tiến hành điều tiết giảm phụ tải tại miền Bắc.

Về khách quan, thiếu điện do nguyên nhân nắng nóng và hạn hán là vấn đề tự nhiên nhưng không phải không dự báo trước được. Bên cạnh đó, đường truyền tải điện cũng là vấn đề. Hiện tại ngành điện không thể truyền tải nhiều điện từ miền Nam, miền Trung ra cứu miền Bắc do giới hạn công suất truyền tải. Do đó, việc thiếu điện sẽ còn kéo dài thời gian tới.

Không chỉ lo ngại việc thiếu điện đã và đang ảnh hưởng đến hoạt động kinh tế - xã hội, đề xuất tiếp tục tăng giá điện của EVN cũng nhận được nhiều ý kiến của chuyên gia kinh tế, đại biểu Quốc hội. Từ ngày 4/5/2023, EVN quyết định điều chỉnh giá bán lẻ điện bình quân là 1.920,3732 đồng/kWh (chưa bao gồm thuế giá trị gia tăng). Mức điều chỉnh này tương đương mức tăng 3% so với giá điện bán lẻ bình quân hiện hành. Tuy nhiên, EVN lại nóng lòng đề xuất tiếp tục tăng giá điện vào tháng 9/2023 để bù đắp thua lỗ liên tiếp thời gian qua.

Trước đó, ngày 03/02/2023, Phó Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Khái đã ký Quyết định 02/2023/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về khung giá của mức giá bán lẻ điện bình quân.

Cụ thể, khung giá của mức giá bán lẻ điện bình quân (chưa bao gồm thuế giá trị gia tăng) như sau: Mức giá bán lẻ điện bình quân tối thiểu là 1.826,22 đồng/kWh; mức giá bán lẻ điện bình quân tối đa là 2.444,09 đồng/kWh.

Khi có biến động lớn về các thông số tính toán khung giá, chi phí sản xuất kinh doanh điện và yêu cầu phân bổ các khoản chi phí chưa được tính vào giá bán lẻ điện bình quân, Bộ Công Thương có trách nhiệm chủ trì, phối hợp với Bộ Tài chính tính toán, điều chỉnh khung giá của mức giá bán lẻ điện bình quân, trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định.

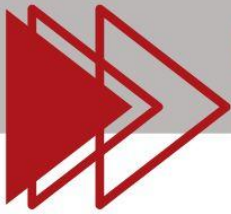
Tập đoàn Điện lực Việt Nam có trách nhiệm theo dõi, báo cáo Bộ Công Thương, Bộ Tài chính khi có biến động lớn về các thông số tính toán khung giá của mức giá bán lẻ điện bình quân, chi phí sản xuất kinh doanh điện và cần phân bổ các khoản chi phí chưa được tính vào giá bán lẻ điện bình quân.

Không chỉ riêng năm 2023, từ năm 2010 đến nay, Tập đoàn Điện lực Việt Nam (EVN) đã tám lần điều chỉnh tăng giá điện, giá bình quân từ 1.058 đồng/kWh lên 1.864,44 đồng/kWh (vào năm 2019) nhưng đến nay vẫn tiếp tục báo lỗ và đề nghị điều chỉnh tăng giá điện.

Thời gian qua, tập đoàn Điện lực Việt Nam đã có tính toán kỹ lưỡng về mức ảnh hưởng tới từng nhóm hộ dân. Cụ thể, sau khi tăng giá điện từ ngày 4/5/2023, tiền điện tăng thêm của hộ tiêu thụ dưới 50 kWh/tháng là 2.500 đồng/hộ.

Đối với các hộ sử dụng điện từ 101-200 kWh mỗi tháng - nhóm khách hàng đang chiếm tỷ trọng lớn nhất trong khách hàng sinh hoạt - tiền điện tăng thêm hằng tháng là 11.100 đồng/hộ.

Về tác động của việc tăng giá điện đối với chỉ số giá tiêu dùng (CPI), theo tính toán của Bộ Tài chính, nếu giá điện tăng 5% sẽ kéo theo CPI tăng 0,17%. Hiện nay, mức tăng giá điện là 3%, tác động lên CPI sẽ rất nhỏ. Nếu tính tác động tới

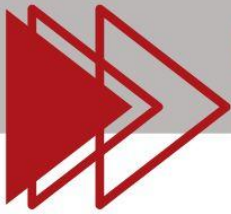

giá thành các ngành sản xuất dùng nhiều điện như sản xuất thép, xi măng, giấy thì giá thành thép tăng khoảng 0,18%, giá thành xi măng tăng khoảng 0,45% và giá thành sản xuất giấy tăng khoảng 0,4%.

Theo thống kê số liệu năm 2022, EVN đang bán điện tới 528.000 khách hàng kinh doanh dịch vụ. Bình quân mỗi tháng, khách hàng kinh doanh trả tiền điện 5,3 triệu đồng/tháng. Sau khi thay đổi giá, trung bình mỗi khách hàng sẽ trả thêm là 141.000 đồng/tháng.

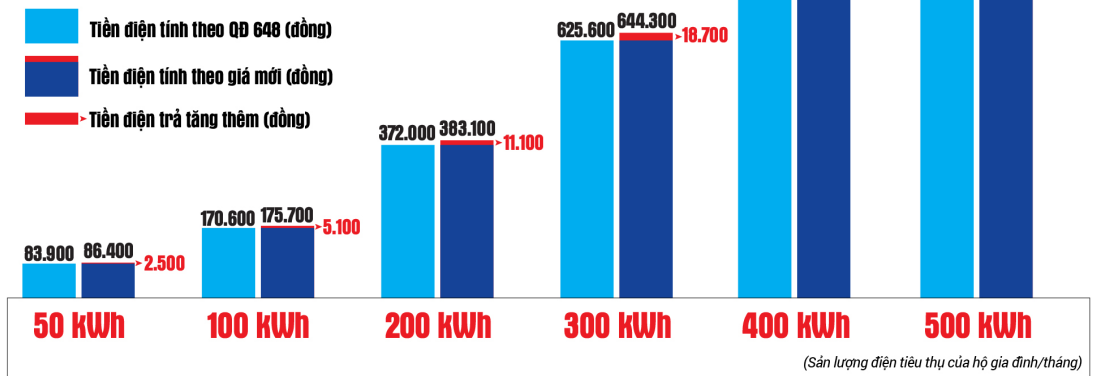
EVN cũng đang có 1,822 triệu hộ sản xuất. Bình quân mỗi tháng, mỗi hộ sản xuất trả tiền điện 10,6 triệu đồng/tháng. Sau khi thay đổi giá, mỗi tháng sẽ trả thêm là 307.000 đồng/tháng.

Với 662.000 khách hàng hành chính sự nghiệp, bình quân mỗi khách hàng trả tiền điện 2,01 triệu đồng/tháng. Sau khi thay đổi giá, khách hàng nhóm này sẽ trả thêm là 40.000 đồng/tháng.

Sau điều chỉnh tăng giá điện, khách hàng sử dụng điện sinh hoạt phải trả thêm bao nhiêu tiền điện mỗi tháng?

GIÁ BÁN LẺ ĐIỆN SINH HOẠT (Chưa bao gồm thuế giá trị gia tăng)	MỨC GIÁ THEO QUYẾT ĐỊNH 648/QĐ-BCT (ĐỒNG/KWH)	MỨC GIÁ MỚI THEO QUYẾT ĐỊNH SỐ 1062/QĐ-BCT (ĐỒNG/KWH)
Cho kWh từ 0 - 50	1.678	1.728
Cho kWh từ 51 - 100	1.734	1.786
Cho kWh từ 101 - 200	2.014	2.074
Cho kWh từ 201 - 300	2.536	2.612
Cho kWh từ 301 - 400	2.834	2.919
Từ 401 kWh trở lên	2.927	3.015

EVN

TẬP ĐOÀN ĐIỆN LỰC VIỆT NAM

Hình 1. Mức ảnh hưởng của việc tăng giá điện tới từng nhóm hộ dân

Nguồn: [EVN](#)

Việc EVN báo lỗ có nhiều nguyên nhân, trong đó có nguyên nhân khách quan như EVN đã giải trình. Tuy nhiên cũng có nguyên nhân chủ quan nằm ở sự quản trị kinh doanh, tính toán của doanh nghiệp. Vì vậy, Chính phủ đã chỉ đạo Bộ Công thương tiến hành thanh tra đối với EVN.

Nguyên nhân của việc thiếu điện hiện nay còn phải nói đến quy hoạch điện. Việc lập quy hoạch, tính toán xây dựng và phê duyệt quy hoạch có vấn đề bất cập, thể hiện ở chỗ dự báo, tính toán không sát nhu cầu và đòi hỏi, tiềm năng phát triển để sản xuất hài hòa các nguồn điện khác nhau. Như vậy, việc tính toán giữa sản xuất và tiêu dùng tại chỗ không được đề cập đúng mức, cho nên phát triển năng lượng

tái tạo (NLTT) càng đè nặng lên truyền tải, dẫn đến tình trạng nơi thiếu, nơi thừa điện.

Việc thực hiện quy hoạch cũng có sự chệch lệch. NLTT phát triển rất nóng, phân bổ không đều và thiếu sự kiểm soát, cho nên dẫn đến vỡ quy hoạch. Việc đầu tư NLTT gấp 20 lần quy hoạch rõ ràng là thiếu kiểm soát.

Phần 2: Đề xuất giải pháp khắc phục tình trạng thiếu điện, tăng giá

Để khắc phục tình trạng thiếu điện, phải thay đổi cách thức vận hành theo cơ chế chính sách và cách tiêm cận giải quyết vấn đề đúng theo cơ chế thị trường. Đồng thời, cần nhìn nhận sự thiếu hụt về điện sẽ tạo cơ hội kinh doanh, đầu tư chứ không phải là nút thắt như kim hãm sự phát triển. Do đó, phải thay đổi từ cách làm chính sách. Với tình trạng thiếu điện hiện tại, cần tập trung giải quyết, như các nhà máy nào đang triển khai xây dựng, đầu tư, phải cấp tập hoàn thành sớm, càng sớm càng tốt.

Với trách nhiệm trong bộ máy quản lý nhà nước, Bộ Công thương cần phải tham mưu cho Chính phủ để chỉ đạo, điều hành hoạt động của Tập đoàn Điện lực Việt Nam (EVN) và của Ủy ban Quản lý vốn nhà nước.

Ủy ban Quản lý vốn nhà nước phải giám sát, thẩm định, thẩm tra lại những dự án mà EVN đề xuất, qua đó nhanh chóng đưa những dự án vào hoạt động để có thêm nguồn điện. Đặc biệt, đối với các dự án năng lượng tái tạo mà các doanh nghiệp điện gió, điện mặt trời chưa hòa mạng được, EVN cũng phải cần nhanh chóng làm việc cụ thể với các doanh nghiệp này để giải quyết vấn đề, qua đó giảm bớt gánh nặng cho ngành điện lực.

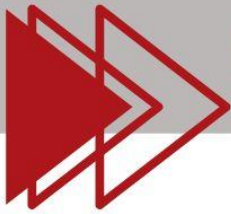
Bên cạnh đó, EVN cũng cần điều hành và chấn chỉnh lại hoạt động của mình để có đủ điện thường xuyên, phục vụ nhu cầu sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp và sinh hoạt của người dân.

Nhiều năm qua, Việt Nam đã phải đối mặt với tình trạng thiếu điện và chủ yếu diễn ra tại khu vực miền bắc. Nguyên nhân thiếu điện EVN đã giải thích rất rõ, đó là nhu cầu sử dụng các thiết bị điện tăng cao trong mùa hè và càng ngày nhu cầu càng tăng. Nhu cầu sử dụng điện lớn, nhưng nguồn cung cấp điện lại phụ thuộc vào thời tiết, bởi các nhà máy thủy điện có vận hành được hết công suất còn phụ thuộc vào mực nước trong hồ chứa thủy điện.

Bên cạnh thủy điện, thời gian qua, nguồn cung cho nhiệt điện cũng bị phụ thuộc. Theo báo cáo của EVN, nguồn cung than trong nước cung cấp cho nhiệt điện mới chỉ đáp ứng được khoảng hơn 40%, còn lại phải nhập khẩu, như than, xăng dầu..., song nguồn cung này cũng bị gián đoạn do ảnh hưởng từ khủng hoảng năng lượng toàn cầu.

Vì vậy, nếu muốn khắc phục được tình trạng thiếu điện thì phải có giải pháp đồng bộ. Trong đó, giải pháp được nhiều người nhắc đến bên cạnh thủy điện, nhiệt điện là cần hướng đến năng lượng tái tạo như điện gió, điện mặt trời.

Tài liệu tham khảo

1. “Giải pháp nào khắc phục tình trạng thiếu điện?” *Thời báo Tài chính Việt Nam*, 13 June 2023,
<https://thoibaotaichinhvietnam.vn/giai-phap-nao-khac-phuc-tinh-trang-thieu-dien-129945.html>. Accessed 4 July 2023.
2. “Mức tăng giá điện 3% ảnh hưởng ra sao tới đời sống người dân và nền kinh tế?” *EVN*, 4 May 2023,
<https://www.evn.com.vn/d6/news/Muc-tang-gia-dien-3-anh-huong-ra-sao-toi-doi-song-nguoi-dan-va-nen-kinh-te-6-12-119999.aspx>. Accessed 4 July 2023.
3. “Thiếu điện kéo dài nhiều năm, cần giải pháp đồng bộ khắc phục.” *Báo Nhân dân*, 12 June 2023,
<https://nhandan.vn/khac-phuc-tinh-trang-thieu-dien-can-giai-phap-dong-bo-post757316.html>. Accessed 4 July 2023.